

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a:
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele se se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Er banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Nr. 4552.

Prea onoratiloru parinti protopresviteri si administratori protopresviterali, onoratiloru preoti si invetiatori, si intregu iubitului nostru cleru si poporu din dieces'a Aradului.

Daru si indurare dela Ddieu Tatálu si Dommulu nostru Isusu Christosu, si dela noi binecuvintarea archierésca!

In 2 ale viitórii luni Decemvre calendariulu nou, (20. Noemvre cal. vechiu) se implinescu 40 de ani de gloriósa domnire a Majestatei Sale Prea graciosului nostru Imperatu si Rege Franciscu Iosif I, adeca, de cand Majestatea Sa, din Indurarea lui Dumnedieu, suindu-se pe Tronulu gloriosiloru sei strabuni, conduce sórtea acestei mari monarchii, si destinele milioneloru sei supusi.

Din incidentulu acest'a popórale, si mai alesu bisericeloru din monarchie, voind si la acésta ocaziune a-si manifestá loialitatea, alipirea si iubirea loru, contra Majestatea Sa, printr'o serbare cât mai solena si mai pompósa a acelei dile memorabile, Majestatea Sa, in bunatatea inimei Sale, a aflu de bine, occasional-minte, a dechierá, cá este parintesc'a, si preainalt'a Sa intentiune, cá in locu de serbári pompóse, si costisitóre, se se infintieze fonduri filantropice, de binefacere, pentru omenime si posteritate.

Voindu si noi a urmá prea inaltei si prea intieptei intentiuni a Majestatei Sale, de a imbiná serbarea acelei dile memorabile, si cu o fapta de eterna binefacere; ne-am intielesu cu veneratulu nostru Consistoriu, de o parte se facemu a se serbá acea di in tóte bisericeloru nóstre din eparchie, cu tóta pietatea, in rugatiuni de multiamita si de cerere, contra bunulu Dumnedieu, pentru indelung'a si gloriósa domnire, intru norocire neschimbata a Majestatei Sale; ér de alta parte a o si eternisá printr'o fapta filantropica de binefacere; si anume, prin intemeierea unui fondu pentru infintierea unui gimnasiu diecesanu, carele in eternu se marturisésca despre gloriós'a domnire a Majestatei Sale.

Cu infintierea unui asemenea monumentu maretiu de binefacere, credemu a satisfacere de o parte prea inaltei intentiuni a Majestatei Sale, ér de alta a suplini si lips'a fórté simtita a unui gimnasiu diecesanu, si totodata manifestámu si in fapta loialitatea, alipirea si iubirea nóstra contra Majestatea Sa, pre cari insasi creatiunea nóstra, frumosulu monumentu ce vom ridicá, le va transpune si urmatoriloru nostri din neamu in neamu.

Lips'a unui asemenea institutu de cultura o veti intielege iubitiloru, daca veti cugetá cá dieces'a nóstra cu 500,000 suflete, n'are nici unu singuru gimnasiu, pre cand asemenea diecese de alta confessiune, au mai multe atari institute; ér insemnatatea cea mare a unui gimnasiu diecesanu o veti intielege, daca vi voiu revocá in minte, si la acésta ocaziune, ceea ce v'am disu in 1883 la infintierea Seminarului diecesanu: „cá numai lumin'a mintii si cultur'a morala religiósá inaltia pre omu la adeverat'a demnitate, si-lu conduce la bunastare pre acésta lume si la fericire pre cealalta. Tient'a suprema a omului.“

Dupa ce inse la ajungerea unei asemenea culturi, se receru, intre altele, si institute corespunzetóre de invetiamentu, precum sunt si gimnasieloru confessionali; ér la infintierea si sustinerea unoru asemenea gimnasii se receru si sacrificii din partea confessiuniloru: asia dar cá biseric'a unui poporu cu aspiratiuni de progresu si inaintare, si prin acestea de unu bunu viitoriu, nu este ertatu a ne retrage dela asemenea sacrificii, ei din contra se le intimpinámu cu bunavointia, si se contribuimu, cu totii, dupa putintia.

De si cunóscemu greutatea problemei ce ni-am impusu, mai alesu considerandu si alte multe sarcini ale poporeniloru nostri, dar daca cugetámu cá si altii au asemenea sarcini, si tot nu-si uita nici de institutelu loru culturali, dela cari depinde viitorulu loru: atunci ne intarimu tot mai multu in convingere, cá cu ajutorulu lui Dumnedieu, carele insotiesce tóte

lucrurile cele bune, vom putea face si noi pentru viitorul nostru, ceea ce au facutu, si mai facu inca si altii pentru viitorul lor.

Deci aducendu acestea la cunostinti'a intregu iubitului nostru cleru si poporu eparchiotu, pentru a serbá diu'a din 2. Decemvre a. c. in modu cât mai demnu si mai pietosu, orenduimu, cá in acea di, se ve intruniti cu totii in santele biserici, unde sè se tiena servitiu divin, impreunatu cu rugaciunile de multiamita, pentru indelungirea vietii in sanatate statornica si norocire neschimbata a gloriósei domniri a Majestáti Sale prea inaltiatului nostru Imperatu si Rege **Franciscu Iosif I**; ér incát pentru eternisarea acelei dile memorabile, dar mai vertosu, pentru eternisarea loialitáti, alipirii si iubirii clerului si poporului nostru catra Majestatea Sa, orenduimu, cá preotii printr'o vorbire acomodata, aratandu poporului marea insemnatate a acelei dile, apoi prea inalt'a si prea intielépt'a intentiune a Majestátei Sale, de a se eternisá prin fapte filantropice, cum si combinati'a nóstra si a veneratului nostru Consistoriu de a o eternisá prin intemeierea unui fondu, pentru infiintarea unui gimnasiu diecesanu, se pregátésca si se indemne pre credinciosii nostri la contribui benevole, pentru realizarea acelu scopu maretiu.

Dupa aceea parintii protopresviteri, apoi preotii, invetiatorii si alti inteligenti si fruntasi ai nostri, se indemne pre toti la contribuire dupa putintia, incependu dela comunele bisericesci cele mai cu stare, pana la singuratecii poporeni mai cu stare, cu cât vor putea si vor binevoi, spre a ni inlesni infiintarea cât mai curendu a gimnasiului proiectatu, observandu-li, cá nici noi, nici veneratulu nostru Sinodu eparchialu, precum nici alti fruntasi ai nostri, nu vom remanea inapoi cu ofertele nóstre.

Dupa ce prin aseminea vorbiri se vor luminá toti despre scopulu ce urmarimu, poftimu si rugamu pre fie-carele protopresviteru, preotu, invetiatoriu si inteligente, se premérgea poporului cu esemplu bunu, oferind mai antaiu unulu fie-carele din trensii sum'a, cu care voiesce a contribui, apoi indemnandu si pre altii la aseminea oferte. Preste acést'a poftimu pre preotii nostri din comunele mai cu stare, a intruni comitetele parochiali la siedintia, si a starui, sè se voteze si din partea comuneloru, ce se va potea, la fondulu gimnasialu, observanduli-se, ca ofertele, séu contribuirile mai mari se potu plati si in rate, in restimpu de mai multi ani.

De aseminea poftimu si rugamu pre preotii si invetiatorii nostri, cá cunoscendu densii mai bine, pre poporeni nostri, cei mai binecumentati de Dumnedieu, se umble pre la casele lor, si se adune contribui binevoitóre, dupa putintia.

Tot ce vor primi vor induce intr'o cóla de colecta, in care se va inscrie numele daruitorului, si sum'a ce ar contribui.

Colectele acestea se vor incepe din diu'a cea memorabila dela 2. Decemvre cal. nou, si se vor conti-

nua, pana dupa serbatorile botezului din 1889, cand apoi, sumele colectate, dinpreuna cu cólele de colecte, se vor inaintá încóce.

Numele daruitorilor dinpreuna cu contribuirile lor se vor publicá in fói'a nóstra oficiala, si noi nu vom lipsi, dupa putintia, a-i cuprinde si in rugaciunile nóstre catra Dumnedieu.

Dupa acestea implorandu si la acést'a întreprindere mantuitoare, ca la tóte lucrurile nóstre, Darulu si ajutoriulu lui Dumnedieu, si impartasindu-ve tuturoru binecumentarea nóstra archierésca am remasu

A r a d , 10/22. Noemvre 1888.

Alu Vostru

de tot binele voitoriu :

Ioanu Metianu, m. p.

Episcopulu Aradului.

Congresulu nationalu-bisericescu.

Siedinti'a a X-a tienuta la 10/22 Octomvre, 1888.

Totu comisiunea organizátore referéza asupra propunerei dep. Ioanu cav. de Pusicariu referitóre la instituirea unui oficiu de esactoratu pe lángea cons. metropolitanu si comisiunea o recománda a-se primí.

Dep. E. Brote observa, cá intentiunea propunetoriului o afla tare la locu, dar nu póte consenti cu modalitatea propusa, pentru ca pentru astfelu de afaceri se recere unu omu de specialitate si o organizare formalá a acestui oficiu, ce nu-se póte face prin o simpla propunere, este deci de parere, ca se-se predea propunerea dep. I. cav. de Pusicariu consistoriului metropolitanu cu insarcinarea, ca se vina la congresulu procsimu cu propuneri detaiate in ce privesce infiintarea unui oficiu esactoralu.

Dep. Ioanu cav. de Pusicariu consente cu propunerea deputatului E. Brote, pentru-ca acést'a a fostu si intentiunea propunetoriului, ca se-se reguleze acést'a afacere, la totu casulu nu de putiena importantia.

Presidiulu observa, ca dupa deslusirile date si de propunetoriu, nu va fi greu a-se pronuncia congresulu.

Punendu-se la votu propunerile facute, se primesce propunerea dep. E. Brote.

Totu comisiunea organizátore referéza asupra propunerei dep. V. Mangra in ce privesce interpretarea §. 32. si 50. din stat. org. si comisiunea face propunere in merit.

Presidiulu observa, ca nu e bine, si deci se-ne ferim a intra in interpretarea statutului organicu fara o trebuinta sentita si accentuata din partea organeloru esecutive; presidiulu nu are indoiéla in bunele intentiuni ale propunetoriului, inse nu-l póte considera de competentu se provóce interpretari asia numai in abstractu, fara casuri concrete, care ar reclamá o interpretare; astfelu fie care deputatu ar puté se afile pentru sine cáte o dubietate in statutulu organicu, cu carea apoi ne-am consuma aicia timpulu fara vre unu folosu practic; de aceea e de parere, ca preste acést'a propunere se-se tréca la ordinea dilei, cea ce se primesce unanim.

Comisiunea organizátore in fine raportéza prin raportorulu seu V. Babesiu asupra raportului consistoriului metropolitanu, prin care se transpune raportulu consistoriului diecesanu din Aradu in obiectulu clausulei, cu care a apropatu Inaltulu guvernul literile fundatiunei „Elena Ghib'a Birta,” prin care cu abatere dela §. 14. a literilor fundationale, stipendistii numai cu prealabila con-

cesiune a Inaltului guvernului potu se studieze si in streinătate, — si comisiunea propune: Consistoriul diecesanu Aradanu, in casulu presinte fiind forulu confesionalu competentu, si prin conclusulu seu Nr. 9 din 1888 ca atare acomodându se pe deplinu modulu de deslegare dela punctulu 190 alu congresului nostru nationalu bisericescu din anulu 1886 in casu analogu, — congresulu ia simplu acta de conclusulu consistoriului diecesanu si respective de raportulu sinodulu eparchialu din Aradu.

Dep. G. Popa vede in dispositiunea guvernului o ingerintia, care nu-se pôte justifica cu nimicu, pentru-câ ce insemnéza aceea, când guvernulu si din fapte de mila i-si face reserve de caracteru politicu, pentru aceea crede, că congresulu se nu tréca asia usioru preste astfelu de dispositiuni ale guvernului.

Preasanti'a S'a dlu episcopu I. Metianu espune toti pasii intreprinsi de consistoriulu aradanu si de Presenti'a S'a in acésta afacere, dar fara resultatu ca se pôte indupleca pe guvernulu se recéda dela clausul'a acést'a.

Presidiulu observa antevorbitoriulu, ca aici nu e vorba de mila ci de o fundatiune, care dupa legile statulu sta sub supraveghierea guvernului, si guvernulu si-guru a facutu clausul'a respectiva din punctu de vedere alu statulu, asiadara nu e de lipsa ca-se mergemu prea departe cu apretierile. Aceea e alta intrebare daca astfelu de restrictiuni sunt de lipsa se-se faca.

Se primesce propunerea comisiunei.

Siedinti'a procsima anuntiandu-se pe mâne la 9 óre a. m., siedinti'a se inchee la 2 óre p. m.

La ordinea dilei se vor pune rapórtele comisiuniloru.

Siedinti'a a XI-a, tienuta la 11/23 Octomvre, a. c.

Siedinti'a se deschide la 9 óre a. m. prin presidiulu ordinariu, si cetindu-se protocolulu siedintii precedente. — Se autentica.

Dep. O. Sorescu face urmatórea interpelare:

Considerandu, ca in congresulu nationalu tienutu in 1886 s'a facutu propunerea din partea deputatulu N. Cristea, ca congresulu se aduca unu conclusu, prin care se-se admita ca valida a dou'a casatoria a preotiloru de miru ;

considerandu ca acelu congresu in punctulu 211 alu protocolulu a resoltitu acésta propunere astfelu, câ cestiunea a fostu predatu sinodulu episcopescu, cu aceea dorintia, ca acésta sfânta corporatiune se comunice procsimulu congresu votulu seu, prin care se apróbe conclusulu, ca adeca se-se delature restrictiunea casatoriei a dóu'a a fetieloru bisericesci ;

considerandu, ca acésta cestiune este o cestiune de viatia pentru biserica nóra, promovând prin delaturarea susatinsei restrictiunii moralitatea in biserica si promovându inmultirea familieloru bune romanesci ;

I-mi iau voie a intreba pe inaltulu presidiu: Adus'a sfântulu sinodu episcopescu in cerculu seu de activitate conclusulu doritu de congresu in punctulu 211 alu protocolulu, iustu in congresulu din 1886, si daca nu, are de scopu inaltulu presidiu a face cá acésta cestiune se-se resólve inca in sesiunea de fatia a congresulu nationalu bisericescu ?

Presidiulu respunde, ca totdeun'a si-a datu silinti'a a executá conclusele congresuali cu cea mai buna intentiune, si asia si in casulu concretu ; a adusu cestiunea înainte sinodulu archierescu, dar nu s'a ajunsu la resultatulu, ce pôte s'ar dori. Observa si de astadata, ce a observatu la acésta cestiune si cu alta ocaziune, ca cestiunea e curatu canonica, si nu se pôte resolta numai asia in particulariu, ci in consonantia cu disciplin'a bisericeii

universale. Asia dara e usioru de explicatu ca nu s'a pututu esecutá conclusulu respectivu pentru-câ acésta cestiune nu cade in competenti'a congresulu, cu tóte acestea afacerea remane rezervata consideratiuniloru ulterioare ale archiereiloru.

Interpelantele observa, câ de ce s'a decisu in Serbia ?! (Voci: Nu s'a decisu nici acolo, numai s'a sulevatu cestiunea.) Altfeliu interpelantele se dechiara cu respunsulu presidiulu multiamitu in ce privesce partea canonica, doresce inse, ca interpelatiunea se-se puna la ordinea dilei si conclusulu 211 din 1886 se-se aduca la finalisare.

Presidiulu observa, ca prin conclusulu respectivu congresulu i-si esprima numai o dorintia, mijlocitu a bisericeii resp. a poporulu.

Congresulu ia la cunoscintia respunsulu presidiulu.

La ordinea dilei se pune referada comisiunei organizatóre, care prin referentulu seu V. Babesiu referéza asupra propuneriloru facute la §. 25 din proiectulu de regulamentu si propune, ca intregu §. lu se-se primésca intoemai, adaugându-se ca alienatu urmatoriulu textu: Decisiunea consistoriulu prin care ordinéza alegere noua se fie bine motivata.

Deasemenea recoménda spre primire propunerea dep. Dr. D. P. Barcianu facuta la acestu §.

Dep. Dr. Iosif Gallu fatia cu acést'a propunere face urmatórea propunere: Dupa anularea alegerei prime, alegerea a dou'a are se-se escrie numai decát, ca astfelu in decursu de unu anu se-se finaliseze totu actulu alegerei. —

Presidiulu afla, ca mai bine ar corespunde intentiuniloru ce vede, ca-se esprima, daca s'ar dice: In casu de a dou'a alegere, consistoriulu are a-se ingrigi ca tractulu vacantu se-se intregésca definitivu celu multa ia siase luni dela anularea alegerei prime.

Se primesce propunerea comisiunei cu privire la textulu §-lui si la noulu alineatu, ér incát pentru terminu se primesce propunerea presidiulu.

Totu comisiunea organizatóre referéza prin raportulu seu C. Gurbanu asupra propunerii dep. P. Cosm'a in ce privesce esaminarea acteloru electorali prin cons. metropolitanu si face urmatórea propunere:

Consistoriulu metropolitanu se autoriséza ca in procsim'a siedintia, ce se va tiené dupa alegerile congresuale, se esamineze protestele câte vor fi intratu in terminu legalu dela indreptatiti in contra alegeliloru de deputati congresuali si incát dupa parerea s'a, daca s'ar constatá, suntu adeverate gravaminele cuprinse in protestu s'ar alterá resultatulu alegerei: se dispuna investigatiune si se pregatésca actulu astfelu, ca congresulu, pe basa acteloru autentice la procsima sesiune se póta dicide in meritu in cestiunea verificarei.

Dep. Ioan cav. de Puscaru consimte intru tóte cu propunerea comisiunei, crede inse, ca ar fi bine ca se-se estinda si asupra alegeriloru duple, pentru aceea face propunerea, ca se-se adauga: ca daca unu deputatu este alesu in 2 cercuri, se-se invite a opta pentru unulu.

Presidiulu observa, ca in principiu inca primesce propunerea comisiunei, dar ar fi de parere se-se primésca in stilisarea urmatóre: „Consistoriulu metropolitanu se autoriséza a ordiná cercetare in meritulu protesteloru, care vor intra in terminu legalu in contra vre-unei alegeri de deputatu congresualu.

Luandu cuventulu dep. N. Zigre, accentueza, ca prin primirea acestei propuneri s'ar alterá regulamentulu afaceriloru interne, pentru-câ numai congresulu e chematu a verifica pe deputati, pentru aceea e in contra primirei acestei propuneri.

Presidiulu observa, ca nu pôte fi vorba despre alterarea regulamentului afacerilor interne, pentru-câ prin propunerea comisiunei se intentionéza, ca numai abuzurile, ce se ivescu la alegerea deputatiloru in mesura totu mai mare, se fie pedepsite. Ca abuzuri se intempla, acést'a desí cu durere, dar trebuie se-o constate, si cu dispunerea cercetariloru din partea Maritului congressu nu-se ajunge scopulu, pentru-câ ce folosu se anuléza o alegere pentru esemplu dupa espirarea mandatului? când deputatulu a carui alegere a fostu nevalida s'a folositu de tóte drepturile; ér la verificarea deputatiloru se cam scie cu câta usurintia se trece preste proteste.

Dep. E. Brote nu afla nici unu motivu pentru luarea unui concludu, dupa cum se propune de comisiune, pentru ca cine oprescu pe consistoriu se-nu urmaréscu eventualu abuzuri si dupa espirarea mandatului, abstragendu dela impregiurarea, ca atari cercetari de regula suntu impreunata cu fórte mari spese. Nu primescu nici amandamentulu facutu de dlu dep. I. cav. de Puscariu, pentru-câ nime nu se pôte constrange a renuntiá dela mandatu, pana când nu e verificatu.

Dep. Dr. Iosif Gallu constata, ca daca se privescu lucrulu cumtu numai din punctu de vedere alu parlamentarismului, apoi acésta procedere ar fi o abatere dela usulu parlamentar, crede inse, ca in biserica nu-ne putemu pune pe unu terenu asia riguros alu parlamentarismului, pentru ca congressulu se aduna numai odata in trei ani. Nu vede inse vorbitorulu in acésta propunere nimicu, ce ar altera dreptulu congressului, resp. ce ar fi in contra parlamentarismului, pentru-câ nu e vorba de alta decât de pregatirea materialului, eventualu de pedepsirea abuziloru, ce s'ar comite la alegerea deputatiloru congressuali. Nu se pôte aduce ca motivu pentru neprimirea acestei propuneri nici impregiurarea, ca cercetarile ar costá multu, pentru-ca se esecuta prin organele consistoriului si consistoriulu va dispune cercetarea numai daca se-va vedé necesitatea, resp. unde vor fi prezentate abuzurile in modu evidentu. Primescu propunerea comisiunei in form'a stilisata de Escelenti'a S'a dimpreuna cu amandamentulu facutu de dep. I. cav. de Puscariu.

Dep. Dr. G. Popa nu afla nici unu motivu plausibilu pentru primirea propunerei comisiunei nici a dep. I. cav. de Puscariu, pentru aceea face propunerea: ca preste propunerea dep. P. Cosma se se tréca la ordinea dilei.

Preasanti'a Sa dlu episcopu Ioan Metianu afla, ca prin propunerea comisiunei se exprima numai in forma mai concreta dreptulu ce-l are consistoriulu de a controlá si supraveghiá tóte afacerile, ce privescu interesele biserice; dar abstragendu dela acést'a, regulamentulu afaceriloru interne inca cuprinde dispositiuni in privinti'a abuziloru, si aici numai de acestea pôte fi vorba, ér nu ca s'ar face ingerintia in verificarea deputatiloru si crede ca nime cine numai dorescu binele biserice, nu pôte fi contra unei dispositiuni, prin care se intentionéza curmarea si pedepsirea abuziloru in biserica.

Dep. I. cav. de Puscariu spre deslusire observa dlu dep. E. Brote, ca nu pôte fi vorba de a sili pe cineva se renuntie dela mandatu, dar a disu ca se fie recercatu numai, si prin acést'a crede ca nu i se alteréza dreptulu seu.

Dep. C. Brediceanu afirma, ca prin primirea propunerei comisiunei s'ar altera dreptulu de verificare alu congressului si ca s'ar vatema stat. org., sustiene de alta parte, ca organele bisericesci st altfelu se ingeréza prea multu in liber'a alegere a deputatiloru mireni, si astfelu n'ar fi consultu, ca se-i se dee consistoriulu metropolitaniu dreptulu de a cerceta in caus'a alegiloru depu-

tatiloru congressuali, care ar indeplini investigatiunea in modu unilateralu.

Presidiulu obsérva, ca nu pôte trece cu vederea observarea dep. C. Brediceanu, ca consistoriulu metropolitaniu ar face investigatiune unilateralu, ca-ci acést'a nu este adevaratu, si daca s'ar putea sustiené acést'a, nu i-ar face onóre a sta in fruntea acestui consistoriu. Dupa cari reflexiuni predându presidiulu Presántiei Sale dlu episcopu Ioanu Metianu, Escel. S'a se indepartéza din presidiu, fiindu morbosu.

Dep. E. Stanescu róga pe Escel. S'a, ca se predee presidiulu celui mai betranu episcopu. la ceea ce i se reflectéza, ca acést'a substituire s'a facutu dupa o intielegere comuna cu Preasántiile loru.

In ce privescu cestiunea de pe tapetu observa, ca daca e vorba se se faca cercetare, aceea se se faca numai prin unu membru alu congressului. Altfeliu e in contra primirei propuneriloru facute, pentru-câ s'ar introduce unu usu, care numai esista nicairi.

Dep. C. Brediceanu regreta, ca Escelentia S'a sau ori cine afla ceva superatoriu in cuvintele sale, pentru-câ sub investigatiune unilateralu, a intielesu numai aceea, ca cercetarea s'ar face pe bas'a protestului facutu de o partida interesata, ér pe Esc. S'a si pe actualulu consistoriu metropolitaniu n'a potutu se-l intieléga, pentru-câ nu a amintitu nici unu faptu, ce l'aru indreptati a afirmá asia cev'a.

Dupa-ce Preasántia S'a dlu episcopu Metianu observa dlu dep. E. Stanescu, ca cu consensulu Preasántiei Sale dlu episcopu Popasu a primitu locul presidialu, fiindu desbaterea incheiata, punenduse la votu propunerile facute, cu o maioritate de 4 voturi se primescu propunerea dep. Dr. G. Popa.

Este altfelu caracteristicu, ca tocmai pretinsii liberali au fostu cu tóta tari'a ca se nu se priméscu acésta propunere prin care se intentionéza impedecarea abuziloru.

In legatura cu acestu obiectu amintimu, ca la finea siedintiei s'a emisu sub conducerea Preasántiei Sale dlu episcopu I. Popasu o comisie constatátore din deputatii Dr. Iosifu Gall si Dr. Ales. Mocsonyi, care se-i aduca Escel. S'a la cunoscintia rectificarea facuta de deputatulu C. Brediceanu.

Vincentiu Sierbanu

protopresviteru emeritu alu tractului Banat-Comlosiului.

Duminec'a trecuta a incetatu din viétia in urm'a unui morbu repentinu venerabilulu parinte Vincentiu Sierbanu, protopresviterulu emeritu alu tractului Banat-Comlosiului in etate de 66 de ani, lasandu in celu mai profundu doliu pre neconsolabil'a s'a familia, pre clerulu si poporulu din tractulu Banat-Comlosiului, precum si biserica si natiunea, carei'a i-a servitu cu zelu si diligintia neobosita unu insemnatu siru de ani.

Reposatulu a fost unu barbatu de greutate si valóre in corpulu biserice si natiunei nóstre, si in totu decursulu vietii sale l'a caracterisatu cu deosebire credinti'a s'a neclatita in vitalitatea biserice si o iubire nemarginita facia de biserica si poporu.

Cá descendinte din o vechia familia romanésca de preotu, densulu invetiase inca din cas'a parintésca

iubirea facia de chiamarea s'a, iubirea facia de biserică și facia de popor.

Reposatul a fost ființa fericitului întru aducere aminte Georgiu Șierbanu, fostu parochu în Banat-Comlosiu și asesoru consistorialu.

Studiile gimnasiale le-a facutu reposatul în Temišoara și Segedin, ér cele juridice în Eperjes, și după aceea depuse censur'a de avocat în Pojon.

Fiend înse din natur'a s'a tenerulu V. Șierbanu unu omu de o fire blândă, și în conformitatea cu tradițiunile familiei sale avendu o deosebită vocațiune pentru carier'a preoției, că avocatul censurat întră în institutul teologicu din Versietiu, și după ce absolvă studiile teologice cu celu mai bunu succesu se casatori, și apoi fû chirotonitu și instituitu de parochu în comun'a s'a natală Banat-Comlosiu la anulu 1847.

Că parochu desvoltă reposatul mare activitate și unu deosebitu zel și tactu pastoralu. Era o adevărată sentinela a bisericii și unu demnu îndreptătoriu și povățitoriu alu poporului.

Pentru aceste frumoșe calități pastorale reposatul fu instituitu după despartirea ierarhică la anulu 1865 prin consistoriulu aradanu de administratoru protopresviteralu, ér în anulu 1866 de protopresviteru alu tractulu Banat-Comlosiului, în care calitate funcționă cu zel și demnitate până la 18. Februaru anulu curentu, când la cererea propriei fû absolvatu prin consistoriulu aradanu de conducerea agendelor tractulu, și trecu în bine meritatu statu de pensiu.

Că protopresviteru reposatul era unu adevăratu parinte alu preoției și poporului tractualu. Și desfi tractulu Banat-Comlosiului după pozițiunea s'a geografică este foarte greu de administratu, fiend foarte estinsu, ér comunicatiunea anevoioasă, — totuși reposatul era neobositu întru cercetarea comunelor, întru instruirea poporului și întru îngrijirea averilor bisericești și școlare. Cu deosebire se arătă reposatul în înălțimea misiunii sale, când se iveau nefericite lucrări religioase în vre-o comună din tractulu seu. În astfelu de cazuri reposatul era unu adevăratu pazitoriu alu bisericii sale, și prin auctoritatea și iubirea, ce și-o cascigase înainte poporului scia se linișcșca spiritele, și se ferșca biseric'a și poporul de nentelgeri și sfășiiari.

Desfi reposatul vizită foarte desu comunele sale, — totuși nu esista urma în nici un'a din acestea, că densulu pentru acestea ar fi computatu, seau luat vre odată diurne, seau alte competențe legale. Că preotu și protopresviteru din vocațiune și după stăruințele sale binecuvântatu de Ddieu și cu o stare materială corespunzătoare densulu donă aceste competențe bisericești, — lucrându în totu locul într'acolo, că banii bisericești se-se administreze bine, și se-se sporșca.

Densulu îngrijea de averea bisericilor sale că și de averea s'a proprie, și acestei îngrijiri are a-se

multiemi, că în comunele din acestu tractu avemu frumoșe biserici și școle, providute cu toate cele trebuințioșe, specialu îngrijirii sale are a multiemi comun'a Banat-Comlosiu capitatul bisericescu de astăzi.

În timpul din urma îngreiatu de sarcin'a a-valoru reposatul și-ceruse unu vicariu pentru conducerea agendelor protopresviteratului, și desfi avea locotienatoriu alu seu, totuși densulu priveghia, și era cu deosebită grijă facia de mersulu afacerilor, dându mană de ajutoriu cu sfatul și esperiențele sale pentru unu mersu cât mai regulatu alu acelor'a.

Totu stăruinței și influinței reposatului avemu a multiemi în mare parte fundatiunea de siese mii „Cristoforu Șchifman“ din Banatu-Comlosiu, din carea se împartu mai multe stipendie.

În familia reposatului era sociu și tata de moldu; și binecuvântatu fiend de Ddieu cu o familie numeroasă, reposatul dete filor și ficeloru sale cea mai îngrijită educatiune.

Pre reposatul lu-deplange neconsolabil'a s'a soția Eufemi'a, nascută Bogdanu precum și neconsolabil'a s'a mama, fi sei: Ioanu și Victoru, fiicele sale: Emili'a, maritata Halicu, Viór'a, maritata Chetianu Elen'a, maritata Suciu, și Mari'a; ginerii sei Teodor Halicu, avocat în San-Nicolaulu mare, Chetianu, jude regescu la tribunalulu din Alb'a-regala, Suciu, translatoru la ministeriulu din Budapeșta, fratele seu Ioan cu socii'a s'a Iulian'a, nascută Maniu, cumnatulu seu Iulian Bogdanu, parochu și asesoru consistorialu în B. Comlosiu, cumnat'a s'a Clementin'a, maritata Lupu, nepoții sei Virgiliu și Adrian Bogdanu, nepoțele sale Natali'a, maritata Halicu, Livi'a, maritata Ciacianu, ginerii sei de nepoțe Dr. Halicu și Dr. Ciacianu, precum și numerosi nepoți și nepoțe, conșangeni, și amici. Lu-deplangu toti cei ce l'au cunoscutu. Lu deplange preoția și poporul credințiosu, carui'a i-a servitu cu credința timpu de 40 de ani.

Remaștile pământesci ale defunctului s'au depus spre odihna eternă Marti'a trecută în cimiteriulu din Foli'a.

Servitiulu funebru a fostu oficiatu de asesorulu consistorialu Augustin Hamșea în reprezentanti'a auctorității diecesane, și de parintele protopresviteru alu Ciacovei Paulu Miulescu, de parintele administratoru protopresviteralu alu tractulu Banat-Comlosiului Paul Tempea, și de preoții: Andreiu Fizesianu din Pesacu, Elia Telescu din Cianadulu-serbescu, Aureliu Draganu și Maximu Bocanu din Ghiladu și Ioanu Popoviciu din Foli'a, — în ființa de facia a familiei remase în doliu și a unui publicu alesu și numerosu.

La finea servitiului divin u asesorulu consistorialu Augustinu Hamșea țienu o cuvântare, în carea schiță pre scurtu biografi'a defunctului și dete expresiune durerii, ce o semte biseric'a și natiunea prin pierderea unui zelosu și demnu lucrătoriu alu altarului Domnului.

Depunendu si noi o lacrema de durere pre mortamentul defunctului rogâmu pre Ddieu, cá pre famili'a remasa in doliu se-o consoleze si intarésca, cá se póta trece acestu paharu de amaratiune dela dens'a; ér reposatului in Domnulu i-dicemu :

Odichnesce in pace lucratoriule obosite, sufletulu teu se-lu asieze Celu Atotputernicu cu dreptii, ér remansitieloru tale pamentesci se-le fia tierin'a usióra !

Insemnatarea invetiaturii.

(Prelegere tienuta poporului.)

Cu ajutoriulu lui Ddieu, fratiloru, éراسi am ajunsu tempulu acel'a, cand semenaturile de tómnna le am datu in scirea celui de susu, ér noi, in urm'a ernii, suntem siliti a petrece timpulu mai multu pe langa casele nóstre, asteptandu cu nerabdare dulcea primavéra, cá cu puteri unite se-ne apucam de lucru.

Nu e vorba, omulu, fratilor, cum se cade, nici cand nu lasa, ca tempulu se treca numai iaca asia, fara se face ceva, pentru-cá tempulu e bani, si cel-ce perde tempulu, acela perde si bani. Si óre bine-e, ca omulu se pérda tempulu inzadar atunci, când póte se face ceva? Nu numai ca e reu si pre pagub'a aceluia, dar totodata e-si pecatu de Ddieu, cá-ci pentru-ce altceva ni-au datu Ddieu mâni, pecióre si minte, au nu, ca se lucramu si-se invetiamu?

Si lucramu noi destulu, nu-e vorba, lucra apoi si altii, dar vedem, ca deschilnire este intre lucrulu unuia si altuia; unulu lucra cu mai multa judecata, ér altulu lucra numai éca-asia, pe intregulu, cum am dice, fara se caute la aceea, ca bine lucra elu asiá ori ba si ca óre nu s'ar potea aceea lucrá pe alta cale mai bine si mai usioru. Au n'ati vediutu Dvóstra unu singuru omu, care e in stare se aredice cât de susu o greutate, carea n'ar fi in stare se-o ridica, totu acolo, nici diece ori 20 de ómeni? Ba da, o aredica, dar nu cu puterea, ci cu mintea, pentru-cá mintea omului au afluu cig'a aceea, cu care e in stare omulu se aradice asia ceva. Asia-e, mintea omului face tóte si pe langa tóte acestea, vedemu, ca de si fie care omu are minte, totusi deschilnire este intre lucrulu unuia si celui-alaltu omu; unulu se pricepe mai putienu, ér cel-alaltu mai bire. Va se dica, nu e destulu, ca omulu se aiba numai minte, precum nu e destulu si aceea, ca omulu se aiba unu cutitu ne ascutitu, pentru-cá nu se póte folosi de elu, séu déca sesi folosesc de elu, mai multu strica decât derege. Asia e cu elu si tot-asia e si cu mintea. Inzadaru vei avea minte, déca aceea nu-e ascutita asia, ca se poti bine, bine deschilini binele de reu, se poti deschilini pe reuvoitoriulu de binefacetoriulu teu si altele.

Cutitulu apoi se ascute de tocila, ér mintea omului se ascute prin invetiatura. Eta deci, fratiloru, insemnatarea invetiaturii!

Fie apoi omulu cât de tare si mare, totusi nu e in stare se duca la capetu astfelu de lucruri, carele póte duce unu omu mai ascutitu la minte, mai invetiatu. Leulu cât e-de tare si puternicu, potem dice, ca omulu e nimica pe langa elu si totusi omulu cu mintea lui e in stare se-lu culce la pamentu, se-lu omóre. Asia-e in stare se f.ca cu leulu, si totu a ia e in stare se face si cu cele-alalte dobitóce, fie acelea cât de puternice, ér omulu cât de micu.

Omulu, de alt-cum, numai prin minte se deschilnesce de animale si cu cât omulu va fi mai ascutitu la minte, mai invetiatu, cu cât se-va indepartá mai tare

de animale si intorsu, cu cât omulu va fi mai putienu invetiatu cu atât se-va apropiá mai tare de animale adeca, cu putienu se-va deschilini de unu dobitocu, fie elu apoi cât de bogatu. Cá-ci omulu ne invetiatu, nici nu póte deschilini adeverulu de minciuna, mai — asia dicând — cá unu animalu. Suntu apoi multi, cari dicu: ce-se invetiamu, ca n'am a fi popa." Adeca, unii ca acestea, dicu pentru-cá — vedi Dómne — nu capeta si ei ceva plata, ceva slugiba, pentru-cá or invetiatu carte. Si fiind-cá pana la popie nu póte s'o mâne, cá se capete slujba, dicu, ca n'au lipsa se invetie, deóre-ce invetiatura mai putiena, nu-i aduce nici unu folosu, nu-li aduce ear si boi — dupa cum dicu ei. Ei, dar' amar se insiela unii ca acestia atunci, când vorbescu unele ca acestea. Nu toti invetiamu numai pentru aceea, ca-se avem slugiba, ci invetiamu, ca se-ne deschilnimu de unu dobitocu, de o parte, ér de alta parte, se-ni castigamu invetiaturile, cari ni suntu de lipsa la maestri'a nóstra. Si nu cugete nimenea, ca plugari'a e lucru usioru, nu, Domne feresce. Nici cei mai invetiati omeni, cari se ocupa cu plugaria inca nu dicu, ca suntu destulu de invetiati, cu atatu mai putienu noi, cari suntemu departe de ei, ca ceriulu de pamentu. Apoi, in fine, cersitoriulu nu ambla dupa nemicu, ca unulu, carele e celu din urma omu din lume; ér unu omu, carele voesce se fie de omenie, cauta in totdeuna intr'a-colo, ca se-si castige ceva, si inca nu ceva, ci cât de multu. Si asia apoi va face fie care omu cu capetaiu. Tocmai asia e si cu invetiatur'a. Unu amaritu si ne fericitu omu ar fi acel'a, care ar fugi de invetiatura; ar dovedi prin aceea, ca nu-se deosebesce cu nemicu de unu dobitocu. Asia dice poetulu :

Cá-ci tot ce viéza, si ori câte sunt,
Tóte facu unu lucru aici pe pamentu.
Cine sta din lucru, cu rusine piere,
Vermii facu metasa' albinele miere,
Câinii pazescu tarne; oile ne imbraca :
Omulu dar se cade si mai multu se face.
Si fara a sci carte omu-i dobitocu,
Tóte naintéza si el sta pe locu.
Vedit'ai cum altulu pe sclavi chinuesce,
Si fara crutiare cum ii pedepesce?
Si scii care e caus'a, de au asta sórte?
Cá-ci nu au sciintia, cá-ci ei nu sciu carte: C. Boliacu.

Asia e si pe langa tote acestea vedemu, ea suntu fórté multi omeni, cari nu prea dau atât'a pre invetiatura; ér unii cá acesti'a, pentru aceea facu asia, pentru-cá n'au ajunsu pâna acolo, ca se scie, ca pentru-ce anume e buna invetiatur'a. Nu sciu, ca omulu ne invetiatu e tocmai ca omulu acela, carele ambla in intunerecu si neve-diendu, se impedece de tot-ce e in cale si de multe-ori pica in prepastie, de si inainte de a pica, era de credintia, cá bine merge cum merge.

E reu apoi a ambla in intunerecu si numai atunci scie omulu apretiuu, ca cât ajunge lumin'a, déca se afla odata in intunerecu si nu scie calea incatr'o se mérga. Si totu in intunerecu ambla omulu acel'a, carele nu e invetiatu, pentru-cá elu singuru nici când nu-e in stare se face ceva, ci altulu trebbe se-lu conduca, de-óre-ce elu, ne avendu invetiatura, nu cunósce caile, pe cari are se amble, apoi e sciutu, ca cel-ce lu conduce, lu-conduce asia dupa cum elu voesce, dupa cum afla elu mai bine. Omulu cu lumina, omulu invetiatu scie si vede cararile pe unde se mérga si de aceea nici nu se póte inpedeca. Cá-ci omulu invetiatu tóte le vede, ca omulu, carele in intunerecu, are in mana o lumina aprinsa, carea ii lumineza calea, ér celu ne invetiatu ca omulu, carele ambla in intunereculu celu mare, fara fie lumina.

Acést'a apoi-e un'a, ér alt'a-e, cá unu omu ne invetiatu nici nu póte preamari pre Ddieu asia, dupa cum-se cuvine a-lu preamari, deóre-ce fiind intunecatu la minte,

nu pôte patrunde nici cunósce lucrurile lui si noi scim apoi, ca numai atunci potera lauda si mari pe cineva, când i-i cunóschemu faptele si lucrurile lui. Ér lucrurile lui Ddieu suntu multe si mari si ca se-le potera cunósce, trebuie se fimu ómeni deschisi la capu, ómeni cu investiatúra.

Omulu ne-invetiatu apoi e batjocuritu, huiduitu si chiar insielatu de toti; e unu omu eu ochi si totusi nu vede. Ba dusimani lui lu-ducu acolo, unde elu nu voese si ce-e mai multu, ca-lu duce cu voia lui, deore-ce, ne fiindu invetiatu, e de credinti'a ca bine-lu duce cum l'u-duce. Asia apoi lu duce de multe-ori de elu insusi si taia grumazulu in man'a lui. Nu asia se pôte intempla cu unu omu mai invetiatu, pentru-cá unulu ca acesta, scie deschilini adeverulu de minciuna si asia apoi nu-se lasa dusu pe ghiatia de unulu si de altulu, ori de nasu cá pe ursu, cum am dice.

Pana aci au mai dus'o omulu cum au mai dus'o fara carte, dar de aici in colo asia numai merge, pentru-ca sciutu e, ca intunereculu are se péra din naintea luminei; asia apoi are se péra si omulu prostu din naintea omului invetiatu. Asia apoi se intempla cu unu om singuru si tot asia se pôte intempla si cu unu poporu intregu. De aceea apoi, noi Romanii, ca se nu perimu, trebuie se ne punemu la invetiatura si se-ne luminamu, caci altcumu trebuie se peimu din naintea celor-alalte popóra, cari sunt mai invetiate de cât noi.

Si precum se poftesce dela toti ómenii invetiatura, tot asia se poftesce si dela plugariu, deore-ce si elu e omu ca toti ómenii, si precum la altii nu-li place a-se numi animalu, asia nu-i place nici plugariului. Acést'a e un'a, ér alt'a e, cá si dela plugariu se astepta astadi mai mult se scie, ca se póta lucra pamentulu seu asia, dupa cum trebuie se se lucre. Se scie duce socóta despre venitele si cheltuelile ce le-au avutu preste anu si la capetulu anului se scie face socóta, ca mers'a in anulu acel'a nainte ori indereptu si déca au mersu indereptu, se grigésca de aci nainte, ca se cheltuésca mai putienu, nu ca si in anulu trecut. Va se dica, o astfeliu de socóta, ii da buna invetiatura plugariului si ii-areta, ca bine au lucratu ori reu. Si nici ca ni potera inchipui ca cineva póte se fie adeveratu plugariu, fara se scie conduce socóta despre venitele si cheltuelile lui, ori ca n'ar sci nici atât'a ceti, ca se póta lua la mana o carte, in care sta scrisu, ca cum are se se lucreze pamentulu si din aceea apoi se-si culéga acelea invetiaturi, cari elu nu le scie. Daci a fi plugariu fara carte, nu se mai póte.

Precum vedemu fratiloru, invetiatura astadi e atât, cât e pit'a la omu, fara pita, dar si fara invetiatura nu potera trai. Stand apoi lucrulu asia, fratiloru, se ne punemu din tóte puterile le invetiatura, se calcamu cât de des pragulu scólei, pentru-cá scól'a este loculu acel'a, de unde se respandescu radiele lumini si alu caldurii. Érna e paci, tempu avem destulu, se ne astringemu mai des la olalta si se invetiamu mai multe lucruri bune si frumóse. Si cu acestea dic, ca Ddieu se-ni ajute!

Galsi'a, la prim'a Noemvre 1888.

Invetiatoriulu.

D i v e r s e.

* *Santirea bisericeii din Alparea.* Din o corespondentia, pre carea o primimu din numit'a comuna aflámu, ca biserice'a nóstra de acolo renoita s'a santitu in Duminec'a din 30. Octomvre a. c. prin parintele protopresviteru tractualu T o m ' a P a c a l a, asistatu de preotii :

Pavelu Bodea, Nicolau Tamasiu din Cheriu, Filip Teah'a din F.-Osorheiu si Nicolau Pop'a din Felcheriu in fienti'a de facia a intregu poporului nostru din Alparea. La finea santei liturgi parintele protopresviteru tractualu tienù e cuventare fórte instructiva poporului. Biserice'a renoita este deplinu corespundietória, si daca credintiosiloru nostri din numit'a comuna le-a succesu a ajunge la acestu resultatu, meritulu in prim'a linia este alu parintelui Pavel Bodea, alu dlui notariu Ioan Gherlanu, alu episcopulu primariu Teodor Bodea si alu judelui comunalu Ioan Urd'a.

* *Himenu.* Dlu *Avesalonu Tiuc'a* clericu absolutu alu eparchiei romane ortodocse a Aradului si alesu de preotu in comun'a Bars'a si-serbéza astadi cununi'a cu dsiór'a *Livza* fic'e parintelui Vuculescu din Sioimosiu.

Felicitárele nóstre tenerei parechi!

* *Pentru cei ce trimitu carte postale* este de mare inportantia urmatórea dispositiune ministeriala: Carte postale (de corespondentia), care pe partea destinata pentru adrese mai contieniu si alte impartasiri, fie chiar si numai numele si locuinti'a trimitietoriului, nu se vor expeda mai departe si vor fi tractate intoemai ca si epistótele ce nu se pota admanua.

* *Premiile academieii romane.* I. In anulu 1889 va dá dóne premii: unulu de 12,000 lei, numitu „Marele premiu Nasturelu Herescu,” din seri'a B), celei mai bune cãrti romanesce de ori-ce cuprinsu si altulu de 5000 lei, numitu „Premiulu Eliade Radulescu,” celei mai bune cãrti romanesce de cuprinsu literaru, publicata in 1. Ianuarie 1887 si 31. Decemvre 1888.

Ori-cine ar avea se concure la aceste premii, precum si la celu urmatoru, i-si vor trimitu prin posta la cancelari'a academieii in Bucuresti cãrtile sale in câte 12 exemplare, fie-care pana la 31. Decemvre 1888.

II. In anulu 1890 va dá unu premiu de 4000 lei, numitu „Premiulu Nasturelu Herescu,” din seri'a B), celei mai bune cãrti romane de ori-ce contienutu, din cele publicate intre 1. Ianuarie 1888 pana la 31. Decemvre 1889.

III. In anulu 1889 se va dá „Premiulu statului Lazaru,” de 5000 lei, celui mai bunu manuscrisu romanu despre „Studiulu vinuriloru in Romani'a,” din punctu de vedere economicu si alu compositiei loru chemice, care manuscrisu var trebui se cuprinda materie cam pentru 300 pagine de tiparu in 8º garmondu si se fie prezentata la cancelari'a academieii pana la 31. Decemvre 1888.

IV. In anulu 1890 se vor dá dóne premii, din care unulu, „Premiulu asociatiunii craiovene pentru desvolta-rea invetiamentulu publicu,” de 1500 lei, celei mai bune cãrti de scól'a in limba romana, din câte se vor fi tiparitu dela 1. Ianuarie 1887. pana la 31. Decemvre 1888. Pana la acésa ultima data se-va depune in câte 12 exemplare la cancelari'a academieii cãrtile propuse pentru concursu. Alu doilea „Premiulu statutulu Lazaru,” de 5000 lei, se-va dá séu celei mai bune cãrti romane de contienutu sciéficu, din cele tiparite dela 1. Ianuarie 1888 pana la 31. Decemvre 1889. séu se-va dá acestu premiu celei mai insemnate inventii sciéficé facute dela 1. Ianuarie 1888 pana la 31. Decemvre 1889.

V. In anulu 1890 se-va dá „Premiulu statului Eliade Radulescu,” de 5000 lei, celui mai bunu manuscrisu despre „Istori'a scóleloru in tierile romane in prima jumetate a secolulu XIX. pana la 1864,” care va fi prezentatu pana la 31. Decemvre 1889.

VI. In anulu 1891 se vor da trei premii, din care „Premiulu Alexandru Ioanu Cuza“, de 10,000 lei, celui mai bunu manuscrisu despre „Istori'a Romaniloru dela Aurelianu pana la fundarea principatelor“ si care va fi prezentatu pana la 30. Noemvre 1890; alu doilea „Premiulu G. Sanu Marinu“, in suma de 1500 lei, celui mai bunu manuscrisu despre consideratiuni asupra comerchiului Romaniei cu tierile streine, atât la Orientu, cât si la Occidentu, incependu cu secolulu alu 16-lea pana la anulu 1860, si alu treilea „Premiulu statutului Lazaru“, de 5000 lei, celui mai bunu manuscrisu despre „Higien'a tieranului romanu.“ Locuinti'a, incaltiamintea si imbracamintea. Alimentatiunea in diferite regiuni ale tierii si in diferite timpuri ale anului. Aceste dóue ultime manuscrise vor fi depuse pana la 31. Decemvre 1890.

VII. In anulu 1892 Academi'a va da „Premiulu statutului Eliade Radulescu“, de 5000 lei, celui mai bunu manuscrisu despre „nascerea si inmormntarea la Romani,“ datine si credintie,“ si care va fi depusu pana la 31. Decemvre 1890.

VIII. In anulu 1894 va da „Premiulu D. Hagi Vasile“, de 5000 lei, celei mai bune carti romanesci din cele tiparite dela 1. Ianuarie 1888 pana la 31. Decemvrie 1893, alu carei cuprinsu va fi „Istori'a comerchiului la Romani séu starea actuala a comerchiului in Romania“ etc.

Manuscrisele prezentate la aceste concursuri vor fi anonime, purtand o devisa, care va fi reproducusa pe unu plicu sigilatv, contienendu numele concurentului.

* *Piati'a Aradului* din Vinerea trecuta: Grâu de celu mai greu 7.10 fl. ér acelu amestecatv 6.80 fl. — Secar'a 4.90 fl. — Orzulu s'a vendutu cu 4.80 fl. — Ovesulu 4.60 fl. — Cucuruzulu 4.— fl. — Mazerea —.— fl. — Fasolea — fl. — Lintea — fl. — Cartofii 5 fl. per 100 chgr.

Carnea de vita chil'a 52 cr, cea de vitielu chgr. 80 cr, cea de porcu 52, cea de oie 32 cr, unsorea chil'a 75 cr, ér elis'a per chil'a 70 cr. v. a.

Concursse.

Pe parochi'a vacanta din **Barateazu**, parochia de clas'a a III. langa Virga, indiestrata cu emulomintele un'a sesie parochiala stóle si biru dela 65 de cási se escrie concursu pana la 30 de dile dupa prim'a publicare in fói'a oficiósa, pana când recurintii au a substerne recursurile sale protopresviterului tractualu Meletiu Dreghiciu, si a-se presentá in biserica spre documentarea desteritáti sale.

Timisiór'a, la 9. Noemvre 1888.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea si invoierea mea: **MELETIU DREGHICIU**, m. p. protopresviteru.

—□—

Se escrie pentru ocuparea vacantei parochii din **Miersigu**, protopresviteratulu Tinței, cu terminu de alegere in 30. Noemvre st. v. a. c.

Emulomintele suntv:

- 1) Casa parochiala cu intravilanu.
- 2) 1/2 sesiune pamentu aretoriu.
- 3) Competenti'a de pasiune 4 jugere.
- 4) Birulu preotiescu dela 130 case câte 1 mesura cucuruzu sfarmatu.
- 5) Dela fie-care casa 1/2 di plugu, sau cu mân'a claca.

6) Stólele usuate.

Doritorii de a ocupá acésta parochia de clas'a a III suntv avisati a-si tramite recursele instruate conformu prescrizeloru statutului organicu subscrisului protopresviteru in Cef'a (Cséffa.)

Recurentii au a-se presentá in S. biserica in vre-o dumineca sau serbatóre de a-si aretá desteritatea in cant si tipicu.

Miersigu, 22 Octomvre st. v. 1888.

Comitetulu parochialu.

Contielescu cu: **IOSIFU VESS'A** m. p. protopresviterulu Tinței.

—□—

Pentru statiunea invetiatorésca nou-infiintiatu din **Bars'a**, in inspectoratulu Buteniloru cu salariu anualu de 300 fl, cu lemne de incalditu 4 stengini, cu cuartiru si gradina — prin acést'a se escrie nou concursu (fiindcà alesulu din 8. Sept. a renuniatu) cu terminu de alegere la 21. Novembre a. c. pana candu recurintii se voru presentá vre-o data la biserica spre a-se face cunoscuti alegatoriloru si-si voru substerne recursele lorv pe calea P. O. Oficiu inspectoralu.

Bars'a, la 27. Oct. 1888.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **CONSTANTINU GURBANU**, m. p. protop. insp. cerc. de scóle.

EDICTE.

Pre bas'a decisului venerabilului consistoriu eparchialu gr. or. romanu din Aradu dto 20. Octomvre a. c. Nru 3953/B. — prin care decisu s'a concesu procedur'a edictala in caus'a de divortiu intentata de catra **A v r a m u Blaguescu** din Sistarovetiu contra leginitei sale socii **Fevroni'a**, nascuta **Farcasiu** de ubicatiune necunoscuta, cá incta — se provóca prin acést'a partea incta **Fevroni'a**, nascuta **Farcasiu** a-se presentá inaintea subscrisului oficiu protopresviteralu in terminu de siese luni computatu dela prim'a publicare a acestui edictu in „Biserie'a si Scól'a“, spre a-se aperá in procesulu de divortiu intentatu in contra densei de catra legiuitulu ei barbatu, — cu acea observare, ca in casulu contrariu se va procede conform §-lui 123. din regulamentulu pentru procedur'a judecatorésca in cause matrimoniale:

Lipov'a, in 5. Noemvre 1888.

Oficiulu protopresviteralu gr. or. alu tractulni Lipovei.

Voicu Hamsea, m. p.

protopresviteru.

—□—

Conform decisului Ven. Consistoriu eparchialu alu Aradului de dto 27. Maiu 1888. Nr. 1363, prin acést'a e provocatu **Ioan Georgieviciu** din Giul'a-maghiara — carele nainte de acést'a cu 3 ani au pribegitu in lumea larga, si ubicatiunea nu i-se scie, — ca in terminu de 6 luni sè se presenteze inaintea scaunului protopresviteralu alu tractului Chisineu in Chitighazu (Kétegyháza), cà-ci la din contra in procesulu divortialu intentatu contra lui de catra sotia s'a **Petronella** (Pietra) **Rusu** din Giul'a-maghiara, conform §-lui 123. din Regulamentulu pentru procedur'a judecatorésca in causele matrimoniale si in absentia lui se-va aduce sententie meritoriala.

Chitighazu, (Kétegyháza) la 20. Octomvrie st. v. 1888.

Petru Chirilescu, m. p.

protopresviteru.

—□—